

Bakosné Sági Gabriella

Jobb lesznek matematikából!

Differenciáló feladatsorok kompetencia alapú oktatáshoz

6

NEMZETI TANKÖNYVKIADÓ

1. Egész számok összeadása

1. Rendezd növekvő sorrendbe az A halmaz elemeit és csökkenő sorrendbe a B halmaz elemeinek ellentettjét!

$$A = \{-120, +17, +423, -570, -2940\}$$

$$B = \{+450, -6010, -337, -4550\}$$

2. Végezd el az alábbi összeadásokat!

$$(-170) + (+395) = \quad (-170) + (+450) = \quad (-170) + (+1230) =$$

$$(-170) + (-395) = \quad (-170) + (-450) = \quad (-170) + (-1230) =$$

$$(+170) + (-395) = \quad (+170) + (-450) = \quad (+170) + (-1230) =$$

$$(-450) + (+395) = \quad (-1230) + (+395) = \quad (-1230) + (+450) =$$

$$(-450) + (-395) = \quad (-1230) + (-395) = \quad (-1230) + (-450) =$$

$$(+450) + (-395) = \quad (+1230) + (-395) = \quad (+1230) + (-450) =$$

3. Add össze az A halmaz minden elemét a B halmaz minden elemével, majd az összegeket rendeld csökkenő sorrendbe!

$$A = \{-120, +17, +423, -570, -2940\}$$

$$B = \{+450, -6010, -337, -4550\}$$

4. Töltsd ki a bűvös négyzetet! Majd a benne található számok abszolút értékeit rendeld csökkenő sorrendbe, és olvasd el a megoldás!

T	R	Á	Ó	E
		-9723	-1085	7553
E	Sz	Cs	É	L
	-4787	-2319	6319	8787
V	K	Í	E	B
-6021	-3553	5085		
L	A	Z	M	V
1383	3851			-7255
A	A	!	L	J
2617			-8489	149

I. EGÉSZ SZÁMOK

2. Egész számok kivonása

1. Írd le a matematika nyelvén a gyerekek vagyoni helyzetét, ha $\square = 1$ Ft adósságot, a $\circ = 1$ Ft készpénzt jelent!

Andi $\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\square\square\square\square\square$
Barna $\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\square\square$
Csenge $\circ\circ\circ\circ\circ\circ\square\square$
Dani $\circ\circ\circ\circ\square\square\square\square\square\square\square$
Enikő $\circ\circ\circ\circ\square\square\square\square\square\square\square$
Flóra $\circ\circ\circ\circ\square\square$

Gábor $\circ\circ\circ\square\square\square\square$
Hunor $\circ\circ\circ\circ\circ\circ\square$
Jenny $\circ\circ\circ\circ\square\square\square\square\square\square$
Kende $\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\circ\square\square$
Luca $\square\square\square\square\square$
Márton $\circ\circ\circ\square\square\square\square\square\square\square$

- Rendezd növekvő sorrendbe a gyerekeket vagyoni helyzetük alapján!
- Van-e köztük 2 olyan gyerek, akinek megegyezik az anyagi helyzete?
- Hogyan változik a gyerekek anyagi helyzete, ha mindenkitől elveszünk 4 adósságcedulát?
- Írd le a matematika nyelvén a c) feladat megoldását!

2. Végezd el az alábbi kivonásokat!

$(-270) - (+375) =$	$(-270) - (+4500) =$	$(-270) - (+4230) =$
$(-270) - (-375) =$	$(-270) - (-4500) =$	$(-270) - (-4230) =$
$(+270) - (-375) =$	$(+270) - (-4500) =$	$(+270) - (-4230) =$
$(-4500) - (+375) =$	$(-1230) - (+375) =$	$(-4230) - (+4500) =$
$(-4500) - (-375) =$	$(-1230) - (-375) =$	$(-1230) - (-4500) =$
$(+4500) - (-375) =$	$(+1230) - (-375) =$	$(+4230) - (-4500) =$

3. Vond ki az A halmaz minden eleméből a B halmaz minden elemét, majd az összegeket rendezd növekvő sorrendbe!

$A = \{-420, +117, +923, -595, -1930\}$
 $B = \{+250, -5210, +37, -3330\}$

4. Vond ki az A halmaz minden elemének ellentettjéből a B halmaz minden elemét! Majd vedd a különbségek abszolút értékét! Végül rendezd ezeket csökkenő sorrendbe!

I. EGÉSZ SZÁMOK

3. Egész számok szorzása

1.

Végezd el a kijelölt szorzásokat!

$(+80) \cdot (-30) =$	$(+50) \cdot (-4) =$	$(-180) \cdot (-35) =$
$(-90) \cdot (-30) =$	$(-15) \cdot (+320) =$	$(-18) \cdot (+40) =$
$(+75) \cdot (-4) =$	$(-25) \cdot (-80) =$	$(+80) \cdot (-60) =$
$(-85) \cdot (+20) =$	$(-150) \cdot (-30) =$	$(-660) \cdot (-70) =$
$(-81) \cdot (-3) =$	$0 \cdot (+37) =$	$(+900) \cdot (-50) =$
$(-94) \cdot 0 =$	$(-120) \cdot (-32) =$	$(+45) \cdot (-150) =$

2.

Az A halmaz minden elemét szorozd meg B halmaz minden elemével!

A „szorzótábla” segít!

$$A = \{-25, +40, -232, +1500, 0\}$$

$$B = \{-30, -240, +15, +700\}$$

•	-25	+40	-232	+1500	0
-30					
-240					
+15					
+700					

3.

Keress meg a szabályt, és folytatd aszerint a táblázat üres helyeinek kitöltését!

△	-55	+72	-87	+250	-34	-440	+666	-123	+507
□	+110	-144							
○	+330	-432							
⊕	+395	-504							

4.

Töltsd ki az alábbi táblázatot!

a	b	$a \cdot b$	$a - b$	$ a + b$	$ a - b$	$a + b $	$a \cdot b $	$ a - b $	$a \cdot (-b)$
-62	-38								
-34	+14								
+70	+25								
-24	+76								
+59	-71								

I. EGÉSZ SZÁMOK

4. Egész számok osztása

1. Végezd el a kijelölt osztásokat!

$$\begin{array}{lll} (+90) : (-30) = & (+600) : (-4) = & (-210) : (-35) = \\ (-900) : (-30) = & (-156) : (+3) = & (-640) : (+40) = \\ (+72) : (-4) = & (-2000) : (-8) = & (+800) : (-25) = \\ (-80) : (+20) = & (-150) : (-30) = & (-660) : (-22) = \\ (-81) : (-3) = & 0 : (+37) = & (+900) : (-50) = \\ (-94) : 0 = & (-120) : (-30) = & (+4500) : (-150) = \end{array}$$

2. Töltsd ki a „szorzótábla” üres helyeit!

•	-32		-15			
27		-8100			-405	
	1920					2640
			-2250			
-80				-4000		

3. Folytasd a sorozatokat legalább kétféle szabály szerint, öt-öt elemmel!
Add meg a szabályokat is!

- -1000   +500   -250
- -1000   +500   -250
- -1000   -750   -500
- -1000   -750   -500
- -10 000   -5000   -1250
- -10 000   -5000   -1250
- -10 000   +2500   -625
- -10 000   +2500   -625

4. Keresd meg a szabályt, és folytasd ennek megfelelően a táblázat kitöltését!

△	-80	+72	-126	+48	+100	0	+444	-350	-256
□	-40	-34	+58	+52	-100	-222	-666	+500	-128
○	0	-70							
△	-60	+89							
◇	+60	-19							

5. Műveletek sorrendje

1.

Végezd el a számításokat! Ügyelj a műveletek sorrendjére!

$$\begin{array}{ll} (-420) : (-7) - (-10) \cdot (+4) = & (+40) \cdot (-25) - (+100) : (-2) = \\ (-420) : [(+70) - (+10) \cdot (+4)] = & [(+40) \cdot (-25) - (+100)] : (-2) = \\ [(-420) : (-70) - (-10)] \cdot (+2) = & (+40) \cdot [(-25) - (-100)] : (+2) = \\ (-420) : [(-70) - (-10)] \cdot (+2) = & (+40) \cdot [(-25) - (-100) : (+2)] = \end{array}$$

2.

Írd le a matematika nyelvén, és számítsd ki!

- (-220) és $(+180)$ különbségének a négyszerese
- (-220) és $(+180)$ négyszeresének a különbsége
- (-220) négyszeresének és $(+180)$ -nak a különbsége
- (-220) négyszeresének és $(+180)$ négyszeresének a különbsége
- (-220) és $(+180)$ összegének a negyede
- (-220) és $(+180)$ negyedének az összege
- (-220) negyedének és $(+180)$ -nak az összege
- (-220) negyedének és $(+180)$ negyedének az összege
- (-220) négyszeresének és $(+180)$ negyedének az összege
- (-220) negyedének és $(+180)$ négyszeresének a különbsége

3.

Az A halmaz elemeiből műveleti jelek és zárójelek felhasználásával alkoss legalább 6 műveletsort úgy, hogy más-más eredményre juss (egy műveletsorban az A halmaz minden elemét használnod kell)!

$$A = \{-450, +9, -9000, +20, -2\}$$

Versenyezhetek is a társaddal: 5 perc alatt melyikötöknek sikerül több jó műveletsort összeállítania?

4.

Tegyél műveleti jeleket, zárójeleket az előjeles számok közé úgy, hogy az egyenlőség teljesüljön!

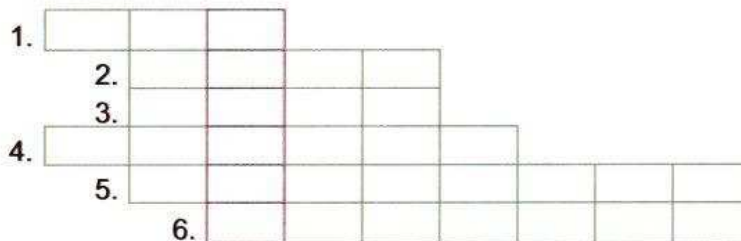
$$\begin{array}{llll} (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = +2405 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = -4675 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = -960 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = +187 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = -24\,000 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = +7 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = -1500 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = +260 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = -6500 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = +5500 \\ (-1200) & (+4) & (-25) & (-5) = +220 \end{array}$$

6. Sorozat, többszörös

1.

Fejtsd meg a rejtvényt! Mit jelent a keretben jelölt szó? Példával mutasd be!

1. Azon pontok helye a síkban, melyek egy adott ponttól egyenlő távolságra helyezkednek el.
2. Ha $\♩ = \text{tá}$, akkor $\♪ = ?$
3. Sokszögben két nem szomszédos csúcsot köt össze.
4. A kör leghosszabb húrja.
5. Ötször öt.
6. Pl.: 1 3 6 8...

2.

Folytasd a sorozatokat! Mi áll az egyes sorozatok tizedik, illetve századik helyén?

- a)
- b)
- c)
- d) $\ominus$ Ω Φ X Σ $\ominus$

3.

Sorold fel a 12 és a 21 első 10 többszörösét! Keresd meg a közös többszörösöket! Melyik az összes közös többszörös közül a legkisebb, melyik a legnagyobb? Végezd el az alábbi műveleteket, és tedd ki a $<$, $>$, $=$ jelek közül a megfelelőt!

$$\frac{7}{12} + \frac{13}{21} =$$

$$\frac{17}{12} - \frac{4}{21} =$$

4.

Két hajó áll február 1-jén ugyanabban a kikötőben. Az egyik hathetenként, a másik minden nyolcadik héten tér vissza ugyanoda. Találkoznak-e még ugyanabban az évben? Ha igen, mikor, ha nem, miért nem?

7. Osztók, prímtényezők

1.

Fejtsd meg a rejtvényt! Mit jelent a keretben jelölt szó? Példával mutasd be!

1.					X
2.				V	
3.					A szív oldala.
4.					Az emberek többsége ilyen kezés.
5.					C
6.					M
7.					L
8.					Sok ilyen szám van ebben a rejtvényben.
9.					D
10.					Mikor oszthatunk nullával?

2.

Töltsd ki a táblázatot! Oszthatóak-e a feltüntetett számok? Válaszaidat indokold!

	2·2·3·3	2·3·3·5	5·5·7	3·3·3·5	2·2·3·5·5	2·2·7·7	2·3·5·5
10-zel							
9-cel							
25-tel							
100-zal							

3.

Sorold fel az alábbi számok összes osztóját szorzatalakban!

A szorzat legyen	2·2·3·3	2·3·3·5	5·5·7	3·3·3·5	2·2·3·5·5	2·2·7·7	2·3·5·5
Egytényezős							
Kéttényezős							
Háromtényezős							
Négytényezős							
Öttényezős							

4.

A felsorolt számokat bontsd prímtényezői szorzatukra! Sorold fel a számok osztóit a szorzatalak segítségével!

	36	420	2400	5250	8100	11025	12144	72000
Prímtényezős felbontás								
Osztói								

II. SZÁMELMÉLET

8. Oszthatósági szabályok alkalmazása

1.

Fejtsd meg a rejtvényt! Mit jelent a keretben jelölt szó? ($12 : 7 = 1$)

1.										A fenti műveletben ez a 7.
2.										A fenti műveletben ez a 12.
3.										A szorzás eredménye.
4.										Például a 7-nek és a 8-nak az 56.
5.										Az osztás eredménye.
6.										A fenti osztásban ez az 5.
7.										A + egészek és a nulla: ... számok.
8.										Időegység.
9.										Számok vannak rajta, nyilván van a végén.
10.										( ), { }, [ ] is lehet.
11.										Számhalmaz, amelynek jele: Z

2.

Töltsd ki a táblázatot! Oszthatóak-e a feltüntetett számok?

	72	231	4200	7852	12 012	25 125	412 500
2-vel							
3-mal							
5-tel							
9-cel							
25-tel							
100-zal							

3.

Mennyi maradékot adnak az alábbi számok, ha osztjuk őket?

	72	231	4200	7852	12 012	25 125	412 500
5-tel							
9-cel							
25-tel							
100-zal							

4.

Milyen számjegyek írhatóak a ♥ helyére, hogy a szám osztható legyen?

	7♥	32♥	52♥0	785♥	210♥2	521♥5	4125♥♥
5-tel							
9-cel							
25-tel							

III. TÖRTEK

9. Törtek egyszerűsítése, bővítése, összehasonlítása

1. Bővítsd az alábbi törteket harminchatodokra, majd rendezd őket növekvő sorrendbe!

$$\frac{3}{18}; \quad \frac{5}{6}; \quad \frac{7}{12}; \quad \frac{1}{4}; \quad \frac{5}{3}; \quad \frac{3}{2}; \quad \frac{7}{9}; \quad \frac{11}{36}; \quad \frac{7}{4}; \quad \frac{6}{9}; \quad \frac{5}{12}$$

2. Hozd közös nevezőre a törteket, majd rendezd őket csökkenő sorrendbe!

$$\frac{3}{18}; \quad \frac{5}{36}; \quad \frac{11}{12}; \quad \frac{3}{4}; \quad \frac{5}{24}; \quad \frac{13}{8}; \quad \frac{2}{9}; \quad \frac{22}{144}; \quad \frac{65}{360}; \quad \frac{24}{216}; \quad \frac{252}{432}$$

3. Tedd ki a párok közé a <, >, = jelek közül a megfelelőt!
Döntésedet számítással igazold!

$\frac{12}{7}$	$\frac{22}{14}$	$\frac{15}{27}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{4}{25}$	$\frac{36}{45}$
$\frac{18}{21}$	$\frac{35}{49}$	$\frac{24}{64}$	$\frac{9}{24}$	$\frac{32}{36}$	$\frac{54}{63}$
$\frac{11}{121}$	$\frac{13}{169}$	$\frac{12}{72}$	$\frac{14}{22}$	$\frac{48}{144}$	$\frac{16}{21}$
$\frac{59}{80}$	$\frac{49}{70}$	$\frac{120}{24}$	$\frac{420}{60}$	$\frac{288}{6}$	$\frac{686}{14}$

4. Az alábbi állításokról dönts el, hogy melyik igaz, melyik hamis! Példával bizonyítsd is!

- Ha egy tört számlálóját megszorozzuk egy tetszőleges számmal, a tört értéke nagyobb lesz.
- Ha egy tört számlálóját és a nevezőjét is ugyanazzal a nullától különböző számmal elosztjuk, a tört értéke csökken.
- Ha egy tört nevezőjét egy pozitív egész számmal megszorozzuk, a tört értéke csökken.
- Ha egy tört számlálóját egy nem negatív számmal megszorozzuk, a tört értéke nő.
- Ha egy tört számlálóját és nevezőjét is ugyanazzal a számmal megszorozzuk, a tört értéke nem változik.
- Ha egy tört számlálója osztható a nevezőjével, akkor a tört értéke 1 egésznél nagyobb.
- Ha egy pozitív tört nevezője nagyobb a számlálójánál, akkor a tört értéke 1 egésznél kisebb.

10. Törtek összeadása, kivonása

1.

Végezd el a törtek összeadását, illetve kivonását!

$$\frac{5}{12} + \frac{2}{3} =$$

$$\frac{3}{25} + \frac{8}{75} =$$

$$\frac{28}{35} - \frac{3}{5} =$$

$$\frac{4}{7} + \frac{3}{14} =$$

$$\frac{9}{100} + \frac{7}{25} =$$

$$\frac{16}{55} - \frac{2}{11} =$$

$$\frac{7}{15} + \frac{1}{3} =$$

$$\frac{11}{12} - \frac{1}{6} =$$

$$\frac{15}{120} - \frac{2}{30} =$$

$$\frac{4}{63} + \frac{5}{9} =$$

$$\frac{9}{21} - \frac{2}{7} =$$

$$\frac{45}{72} - \frac{5}{8} =$$

2.

Végezd el a törtek összeadását, illetve kivonását!

$$\frac{5}{4} + \frac{1}{6} =$$

$$\frac{21}{25} + \frac{13}{15} =$$

$$\frac{5}{42} - \frac{3}{70} =$$

$$\frac{8}{21} + \frac{5}{14} =$$

$$\frac{29}{10} + \frac{17}{25} =$$

$$\frac{16}{55} - \frac{13}{44} =$$

$$\frac{11}{15} + \frac{7}{12} =$$

$$\frac{11}{32} - \frac{1}{36} =$$

$$\frac{15}{40} - \frac{11}{30} =$$

$$\frac{11}{12} + \frac{5}{9} =$$

$$\frac{9}{21} - \frac{2}{35} =$$

$$\frac{45}{18} - \frac{13}{8} =$$

3.

Végezd el a törtek összeadását, illetve kivonását!

$$\frac{2}{7} + \frac{5}{14} + \frac{7}{10} =$$

$$\frac{11}{15} - \frac{7}{45} + \frac{7}{18} =$$

$$1\frac{3}{8} + 2\frac{5}{6} - \frac{7}{12} =$$

$$\frac{14}{9} - \frac{5}{6} + \frac{11}{12} =$$

$$\frac{5}{33} - \frac{7}{12} + \frac{7}{4} =$$

$$2\frac{4}{5} - \frac{2}{9} + 3\frac{2}{15} =$$

$$\frac{4}{15} - \frac{3}{25} + \frac{9}{10} =$$

$$\frac{13}{80} + \frac{15}{60} - \frac{9}{12} =$$

$$11\frac{3}{5} - 8\frac{1}{6} + 2\frac{5}{12} =$$

$$\frac{7}{18} - \frac{5}{24} - \frac{1}{12} =$$

$$\frac{3}{35} + \frac{5}{14} - \frac{7}{21} =$$

$$5\frac{3}{14} - 2\frac{4}{5} + 11\frac{7}{10} =$$

4.

Végezd el a törtek összeadását, illetve kivonását!

$$\frac{1}{2} - \frac{1}{4} + \frac{1}{8} - \frac{1}{16} + \frac{1}{32} - \frac{1}{64} + \frac{1}{128} - \frac{1}{256} + \frac{1}{512} - \frac{1}{1024} + \frac{1}{2048} - \frac{1}{4096} + \frac{1}{8192} =$$

$$\frac{1}{2} + \frac{2}{3} + \frac{3}{4} + \frac{4}{5} + \frac{5}{6} + \frac{6}{7} + \frac{7}{8} + \frac{8}{9} + \frac{9}{10} + \frac{10}{11} + \frac{11}{12} + \frac{12}{13} + \frac{13}{14} + \frac{14}{15} + \frac{15}{16} =$$

11. Törtek szorzása

1.

Végezd el a szorzásokat!

$$\frac{3}{10} \cdot 5 =$$

$$\frac{9}{64} \cdot 16 =$$

$$\frac{63}{48} \cdot \frac{16}{9} =$$

$$\frac{8}{15} \cdot 3 =$$

$$\frac{18}{25} \cdot 15 =$$

$$\frac{81}{240} \cdot \frac{15}{27} =$$

$$\frac{13}{24} \cdot 8 =$$

$$\frac{3}{10} \cdot \frac{25}{9} =$$

$$\frac{21}{36} \cdot \frac{42}{77} =$$

$$\frac{42}{54} \cdot 6 =$$

$$\frac{26}{15} \cdot \frac{50}{169} =$$

$$\frac{25}{24} \cdot \frac{108}{225} =$$

2.

Végezd el a szorzásokat!

$$2\frac{3}{5} \cdot 5 =$$

$$2\frac{9}{17} \cdot 10 =$$

$$4\frac{8}{9} \cdot \frac{63}{132} =$$

$$3\frac{8}{25} \cdot 2 =$$

$$3\frac{3}{25} \cdot 15 =$$

$$3\frac{9}{32} \cdot 3\frac{3}{7} =$$

$$5\frac{4}{12} \cdot 4 =$$

$$1\frac{3}{10} \cdot \frac{25}{39} =$$

$$5\frac{5}{24} \cdot 2\frac{2}{5} =$$

$$7\frac{5}{9} \cdot 3 =$$

$$2\frac{4}{15} \cdot \frac{5}{51} =$$

$$6\frac{8}{15} \cdot 1\frac{26}{49} =$$

3.

Mutasson a nyíl a nagyobb szorzatra!

Írd a nyílra azt is, hogy mennyi a két szorzat különbsége!

$$3\frac{4}{15} \cdot 2\frac{1}{7}$$

$$1\frac{3}{8} \cdot \frac{24}{33}$$

$$6\frac{1}{24} \cdot 1\frac{1}{5}$$

$$5\frac{5}{12} \cdot 3\frac{9}{13}$$

$$7\frac{4}{5} \cdot \frac{60}{117}$$

$$8\frac{1}{15} \cdot \frac{11}{50}$$

$$3\frac{4}{27} \cdot \frac{81}{170}$$

$$6\frac{11}{35} \cdot 1\frac{76}{169}$$

4.

Számítsd ki az alábbi szorzatokat!

$$\frac{1}{2} \cdot \frac{2}{3} \cdot \frac{3}{4} \cdot \frac{4}{5} \cdot \frac{5}{6} \cdot \frac{6}{7} \cdot \frac{7}{8} \cdot \frac{8}{9} \cdot \frac{9}{10} \cdot \frac{10}{11} \cdot \frac{11}{12} \cdot \frac{12}{13} \cdot \frac{13}{14} \cdot \frac{14}{15} \cdot \frac{15}{16} \cdots \frac{2006}{2007} \cdot \frac{2007}{2008} =$$

$$1\frac{1}{2} \cdot 1\frac{1}{3} \cdot 1\frac{1}{4} \cdot 1\frac{1}{5} \cdot 1\frac{1}{6} \cdot 1\frac{1}{7} \cdot 1\frac{1}{8} \cdot 1\frac{1}{9} \cdots 1\frac{1}{2006} \cdot 1\frac{1}{2007} \cdot 1\frac{1}{2008} =$$

12. Reciprok

1.

Végezd el a kijelölt szorzásokat! Mit tapasztalsz?

$$\frac{1}{2} \cdot 2 =$$

$$\frac{1}{121} \cdot 121 =$$

$$\frac{4}{25} \cdot \frac{100}{8} =$$

$$\frac{1}{3} \cdot 3 =$$

$$\frac{3}{6} \cdot 2 =$$

$$4\frac{1}{2} \cdot \frac{2}{9} =$$

$$\frac{3}{2} \cdot \frac{2}{3} =$$

$$\frac{16}{12} \cdot \frac{3}{4} =$$

$$5\frac{1}{3} \cdot \frac{9}{48} =$$

$$\frac{11}{12} \cdot \frac{12}{11} =$$

$$\frac{25}{75} \cdot 3 =$$

$$2\frac{3}{4} \cdot \frac{8}{22} =$$

2.

Keress meg, milyen szám kerül a $\square$ helyére, hogy az egyenlőségek teljesüljenek!

$$\frac{5}{4} \cdot \square = 1$$

$$2\frac{1}{4} \cdot \square = 1$$

$$\left(-\frac{9}{2}\right) \cdot \square = 1$$

$$\frac{2}{3} \cdot \square = 1$$

$$3\frac{9}{12} \cdot \square = 1$$

$$3 \cdot \square = 1$$

$$\frac{3}{7} \cdot \square = 1$$

$$7\frac{1}{7} \cdot \square = 1$$

$$0 \cdot \square = 1$$

$$\frac{8}{11} \cdot \square = 1$$

$$\left(-\frac{5}{4}\right) \cdot \square = 1$$

$$(-5) \cdot \square = 1$$

3.

A táblázat második oszlopában szereplő számok az első oszlop számának reciprok értékei. Keress a „kakukktojásokat”!

$\frac{4}{5}$	$\frac{5}{4}$	$1\frac{5}{20}$	$\frac{100}{80}$	$\frac{20}{18}$	$\frac{15}{12}$	$-\frac{4}{5}$	$-\frac{30}{24}$	$\frac{75}{60}$	$\frac{65}{48}$	$\frac{70}{56}$	$2\frac{1}{4}$
$\frac{8}{20}$	$\frac{2}{5}$	$1\frac{10}{20}$	$\frac{200}{80}$	$\frac{40}{18}$	$\frac{30}{12}$	$2\frac{1}{2}$	$-\frac{10}{4}$	2,5	$\frac{120}{48}$	$\frac{140}{56}$	
$-\frac{15}{25}$	$1\frac{20}{30}$	$-1\frac{16}{24}$	$-\frac{150}{90}$	$\frac{60}{18}$	$-\frac{20}{12}$	$1\frac{1}{2}$	$-\frac{10}{6}$	0,6	$-\frac{80}{48}$	$-\frac{70}{52}$	
8	$\frac{20}{160}$	$\frac{3}{24}$	$\frac{125}{1000}$	$\frac{25}{200}$	0,125	$-\frac{5}{40}$	$\frac{60}{48}$	$\frac{18}{144}$	$\frac{32}{256}$		
$4\frac{1}{6}$	$\frac{36}{150}$	$\frac{60}{250}$	$\frac{24}{1000}$	$-\frac{48}{200}$	0,24	$\frac{10}{50}$	$-\frac{25}{6}$	$\frac{84}{350}$	$\frac{120}{500}$		

4.

Keress meg a szabályt, és töltsd ki a táblázat hiányzó rovatait!

♥	$\frac{1}{4}$	$\frac{2}{5}$	$5\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{6}$	$\frac{2}{7}$	$\frac{9}{10}$	5	$-\frac{3}{8}$
☺	$4\frac{1}{4}$	$2\frac{9}{10}$	$5\frac{15}{22}$					

III. TÖRTEK

13. Törtek szorzása, osztása

1.

Végezd el az alábbi osztásokat!

$$\frac{15}{10} : 5 =$$

$$\frac{32}{5} : 16 =$$

$$\frac{63}{48} : \frac{49}{60} =$$

$$\frac{8}{15} : 4 =$$

$$\frac{8}{5} : 15 =$$

$$\frac{81}{240} : \frac{72}{150} =$$

$$\frac{14}{24} : 7 =$$

$$\frac{3}{10} : \frac{6}{5} =$$

$$\frac{21}{36} : \frac{14}{9} =$$

$$\frac{42}{54} : 6 =$$

$$\frac{26}{15} : \frac{52}{35} =$$

$$\frac{25}{24} : \frac{100}{96} =$$

2.

Oldd meg a nyitott mondatokat! Ellenőrizd is a megoldásodat!

$$2\frac{3}{5} : \triangle = 5$$

$$2\frac{9}{17} : \triangle = 10$$

$$\triangle : 4\frac{8}{9} = \frac{36}{220}$$

$$3\frac{8}{25} : \triangle = 2$$

$$3\frac{3}{25} : \triangle = 15$$

$$\triangle : 3\frac{9}{32} = 9\frac{3}{5}$$

$$5\frac{4}{12} : \triangle = 4$$

$$1\frac{3}{10} : \triangle = \frac{26}{50}$$

$$\triangle : 5\frac{5}{24} = 2\frac{23}{25}$$

$$7\frac{5}{9} : \triangle = 3$$

$$2\frac{4}{15} : \triangle = \frac{68}{60}$$

$$\triangle : 6\frac{8}{15} = \frac{30}{49}$$

3.

Találd meg a szabályt, és töltsd ki a táblázatot!

X	$4\frac{1}{5}$	$5\frac{1}{4}$	$\frac{2}{3}$	$\frac{6}{7}$		$-2\frac{2}{3}$	$\frac{4}{6}$	
Y	$\frac{7}{10}$	$94\frac{1}{2}$	$\frac{8}{27}$		$4\frac{1}{5}$	$-3\frac{1}{6}$		$\frac{9}{22}$
Z	$\frac{1}{6}$	18		$4\frac{1}{5}$	$\frac{40}{63}$		$2\frac{7}{10}$	$3\frac{3}{11}$

4.

Írd le a matematika nyelvén, majd számítsd ki a műveletsorok eredményeit!

$$\frac{12}{25} : \frac{2}{5} \cdot \frac{35}{18} : 2\frac{1}{3} \cdot \frac{15}{63} =$$

$$\frac{12}{25} : \left(\frac{2}{5} \cdot \frac{35}{18}\right) : \left(2\frac{1}{3} \cdot \frac{15}{63}\right) =$$

$$\frac{12}{25} : \left(\frac{2}{5} \cdot \frac{35}{18}\right) : 2\frac{1}{3} \cdot \frac{15}{63} =$$

$$\frac{12}{25} : \left(\frac{2}{5} \cdot \frac{35}{18} : 2\frac{1}{3}\right) \cdot \frac{15}{63} =$$

$$\frac{12}{25} : \frac{2}{5} \cdot \frac{35}{18} : \left(2\frac{1}{3} \cdot \frac{15}{63}\right) =$$

$$\frac{12}{25} : \left(\frac{2}{5} \cdot \frac{35}{18} : 2\frac{1}{3} \cdot \frac{15}{63}\right) =$$

III. TÖRTEK

14. Műveletek sorrendje

1.

Tegyél a törtek közé műveleti jeleket, illetve zárójeleket, majd számítsd ki az így kapott műveletsorok eredményeit!

$$\begin{array}{llll} \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = \\ \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = \\ \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = \\ \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = & \frac{5}{12} & \frac{4}{15} & \frac{3}{4} = \end{array}$$

2.

Számítsd ki a műveletsorok eredményét! Ügyelj a műveletek sorrendjére!

$$\begin{array}{lll} \frac{3}{4} + \frac{2}{5} \cdot \frac{25}{7} = & \left(\frac{3}{4} + \frac{2}{5}\right) : \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} : \frac{2}{5} + \frac{25}{7} = \\ \left(\frac{3}{4} + \frac{2}{5}\right) \cdot \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} - \frac{2}{5} : \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} : \left(\frac{2}{5} + \frac{25}{7}\right) = \\ \frac{3}{4} - \frac{2}{5} \cdot \frac{25}{7} = & \left(\frac{3}{4} - \frac{2}{5}\right) \cdot \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} : \frac{2}{5} - \frac{25}{7} = \\ \left(\frac{3}{4} - \frac{2}{5}\right) \cdot \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} \cdot \frac{2}{5} + \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} : \left(\frac{2}{5} - \frac{25}{7}\right) = \\ \frac{3}{4} + \frac{2}{5} : \frac{25}{7} = & \frac{3}{4} \cdot \left(\frac{2}{5} + \frac{25}{7}\right) = & \frac{3}{4} \cdot \left(\frac{2}{5} : \frac{25}{7}\right) = \end{array}$$

3.

Számítsd ki a műveletsorok eredményét! Ügyelj a műveletek sorrendjére!

$$\begin{array}{ll} \left(\frac{5}{12} \cdot \frac{4}{15} + \frac{3}{4}\right) : \frac{3}{4} + \frac{2}{5} \cdot \frac{25}{7} = & \left(\frac{3}{8} \cdot \frac{4}{5} - \frac{5}{6} + \frac{5}{12}\right) + \frac{4}{15} \cdot \frac{3}{4} = \\ \left(\frac{5}{12} \cdot \frac{4}{15} + \frac{3}{4} : \frac{3}{4} + \frac{2}{5}\right) \cdot \frac{25}{7} = & \left(\frac{3}{4} + \frac{2}{5} - \frac{25}{7}\right) \cdot \left(\frac{3}{8} + \frac{4}{5} - \frac{5}{6}\right) = \\ \left(\frac{3}{8} \cdot \frac{4}{5}\right) - \frac{5}{6} + \frac{5}{12} + \frac{4}{15} \cdot \frac{3}{4} = & \frac{3}{4} + \frac{2}{5} - \left(\frac{25}{7} \cdot \frac{3}{8} + \frac{4}{5}\right) - \frac{5}{6} = \end{array}$$

4.

Tegyél a törtek közé műveleti jeleket, illetve zárójeleket úgy, hogy az egyenlőségek teljesüljenek!

$$\begin{array}{ll} \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{47}{48} & \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{9}{16} \\ \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{241}{120} & \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{1}{4} \\ \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{25}{24} & \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{49}{120} \\ \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{34}{30} & \frac{3}{8} \frac{4}{5} \frac{5}{6} = \frac{49}{80} \end{array}$$

IV. ARÁNYOSSÁG, SZÁZALÉKSZÁMÍTÁS

15. Egyenes arányosság

1.

Ha egy Túró Rudi 59 Ft-ba kerül, mennyit kell fizetni 1, 2, 3... db Túró Rudiért? Töltsd ki a táblázatot! Ábrázold grafikonon az eredményeket, a vízszintes tengelyen legyen a darabszám, a függőlegesen pedig az ár! Összeköthetőek-e a pontok? Ha igen, miért igen, ha nem, miért nem?

Darab	1	2	3	4	10	15	20	100	120
Ár									
$\frac{\text{darab}}{\text{ár}}$									
$\frac{\text{darab}}{\text{ár}}$									

2.

Egy kg mák 680 Ft. Mennyibe kerül 1, 2, 3... kg, 0,5 kg, 100 g, 25 dkg mák? Töltsd ki a táblázatot!

Ábrázold grafikonon az eredményeket, a vízszintes tengelyen legyen a mák tömege, a függőlegesen pedig az ár!

Összeköthetőek-e a pontok? Ha igen, miért igen, ha nem, miért nem?

A mák tömege	1 kg	2 kg	3 kg	4 kg	0,5 kg	100 g	25 dkg	150 g	10 g
Ár									
$\frac{\text{tömeg}}{\text{ár}}$									
$\frac{\text{ár}}{\text{tömeg}}$									

3.

3,25 kg paprikát vettünk a piacon, ezért 1105 Ft-ot fizettünk. Mennyibe kerül 2,5 kg ugyanebből a paprikából? Hány kg 127,5 Ft-ba kerülő almát vehettem volna 1,5 kg paprika árából?

4.

12 teherautó 2750 km úton 4752 liter benzint fogyaszt. Mennyi benzint fogyaszt 15 ugyanilyen teherautó 6875 km úton?

IV. ARÁNYOSSÁG, SZÁZALÉKSZÁMÍTÁS

16. Fordított arányosság

1.

A kertünkben egy medencének ásatunk gödröt. Egy munkás egy gödör kiásásával 24 munkaóra alatt végez. Mennyi időt vesz igénybe ugyanolyan tempó mellett ennek a gödörnek a kiásása, ha együtt dolgozik 2, 3, 4... munkás? Töltsd ki a táblázatot! Ábrázold grafikonon az eredményeket, a vízszintes tengelyen legyen a munkások száma, a függőlegesen pedig a munkaidő, órában! Összeköthetőek-e a pontok? Ha igen, miért igen, ha nem, miért nem?

Munkások száma	1	2	3	4	5	6	8	12	24
Idő									
$\frac{\text{munkások száma}}{\text{idő}}$									

2.

Egy téglalap területe 24 cm^2 . Mekkora a téglalap „b” oldala, ha „a” oldal méreteit a táblázat tartalmazza? Töltsd ki a táblázatot! Ábrázold grafikonon az eredményeket, a vízszintes tengelyen legyen az „a” oldal mérete, a függőlegesen pedig a „b” oldal! Összeköthetőek-e a pontok? Ha igen, miért igen, ha nem, miért nem?

„a” oldal (cm)	1	2	3	4	5	6	8	12	24
„b” oldal (cm)									
T (cm^2)									

3.

1200 liter szörpöt töltenek palackokba egy üzemben. Hány db palackra van szükség, ha a palackok űrtartalma a táblázatban látható!

Palack űrtartalma	60 l	50 l	40 l	30 l	20 l	10 l	5 l	2 l	1 l
Szükséges db									
Palack űrtartalma	5 dl	4 dl	2 dl	1 dl	300 cl	250 cl	750 ml	150 ml	1 hl
Szükséges db									

4.

Egy kirándulást 32 főre terveztünk, így összesen 784 000 Ft-ot kell kifizetnünk. Ezt az összeget mindenképpen ki kell fizetnünk. Mennyivel és hogyan változik az egy főre jutó költség, ha heten lemondják a kirándulást?

17. Századrész, százalékték

1. Bővítsd századokra, majd alakítsd át %-ká!

$$\frac{4}{5} =$$

$$\frac{9}{25} =$$

$$\frac{3}{4} =$$

$$\frac{12}{4} =$$

$$\frac{7}{10} =$$

$$\frac{3}{5} =$$

$$\frac{8}{50} =$$

$$\frac{1}{2} =$$

$$\frac{3}{25} =$$

$$\frac{36}{20} =$$

$$\frac{1}{4} =$$

$$\frac{5}{25} =$$

- 2.
- a) **1200 Ft-nak** mennyi az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!
- b) **250 kg-nak** mennyi az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!
- c) **3 km-nek** mennyi az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!
- d) **0,5 napnak** mennyi az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!

3. János bruttó fizetése 250 000 Ft, ebből levonják adókra, járulékokra az összeg 46%-át. A fennmaradó (nettó) bér, amit kézhez kap. Ennek a 10%-át kifizeti a lakásra, 15%-át villanyra, gázra, telefonra, 55%-át élelmiszerre, 6%-ból bérletet vesz, elkölt havonta 10 000 Ft-ot mozira, könyvre, szórakozásra. Mennyit kap kézhez? Mennyit költ lakásra, villanyra, gázra, élelmiszerre, bérletre? Mennyi pénzt tud megtakarítani havonta?

- 4.
- a) Egy négyzet oldalhosszúságát 25%-kal megnöveljük. Hogyan változik ennek hatására a kerülete és a területe?
- b) Egy téglalap egyik oldalát 20%-kal megnöveljük, a másikat 20%-kal csökkentjük. Hogyan változik a téglalap kerülete és területe?

18. Százalékszámítás: az alap kiszámítása

1.

Számítsd ki!

- a) **1200 Ft** hány Ft-nak az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!
- b) **250 kg** hány kg-nak az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!
- c) **3 km** hány km-nek az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a!
- d) **0,5 óra** hány órának az 1%-a, 2%-a, 5%-a, 10%-a, 15%-a, 20%-a, 25%-a, 30%-a, 40%-a, 50%-a, 75%-a, 100%-a, 120%-a, 250%-a, 400%-a

2.

- a) Háromnapos túrát szerveztünk. Az első nap megtettük az út 35%-át, a második nap a $\frac{2}{5}$ részét, a harmadik napra 12 km maradt.

Hány km-es túrát szerveztünk?

Az egyes napokon az út hány %-át, valamint hány km-t teljesítettünk?

- b) A kirándulásra három részletben szedtük a pénzt, először a költség $\frac{7}{20}$ részét, másodsorra a 40%-át, végül 1200 Ft-ot kellett befizetni.

Mennyibe került a kirándulás?

Az egyes részletek a teljes összeg hány %-át tették ki, valamint mennyi pénzt kellett vinni e három alkalommal külön-külön?

3.

- a) Betettem a bankba a pénzemet 18%-os kamatra. Egy év múlva lejáratkor 177 000 Ft-ot kaptam kézhez.

Mennyi pénzt tettem be a bankba, és hány Ft volt az éves kamat?

Mennyi pénzt kapok újabb egy év múlva, ha visszateszem a pénzt szintén 18%-os kamatra?

- b) Az elektronikai üzletben 12%-os leárazás van. Egy mosogatógép most 57 200 Ft-ba kerül.

Mennyibe került a leárazás előtt? Hány Ft-tal kerül most kevesebbe, mint eredetileg?

4.

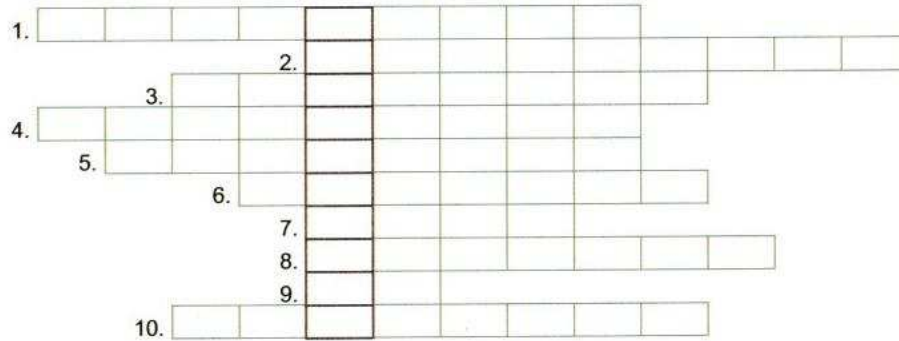
- a) Egy cipő ára kezdetben 23 500 Ft volt, majd a szezonban felemelték az árát 15%-kal. **Mennyibe került ekkor a cipő?**

- b) Nem vették meg az összeset, így az utolsó néhány darab árát csökkentették a szezonár 20%-ával.

Mennyibe került most a cipő az eredeti árhoz képest?

19. Arány, százalékláb

1. Fejtsd meg a rejtvényt! Magyarázd meg a megfejtésként kialakuló szó jelentését példákkal!

- 1. $2/6$ egyszerűsítve.
- 2. $5/6$ -nak a $6/5$.
- 3. valahány 100-adrész = valahány ___
- 4. kisebbítendő – kivonandó = ___
- 5. osztandó : osztó = ___
- 6. A háromszög és a négyszög is ez.
- 7. Egy pontból kiinduló 2 félegyenes határolja.
- 8. A szorzás eredménye.
- 9. 100 négyzetméter = 1 ___
- 10. Ilyen tizedestört-alakban pl. az $1/3$.

2. Írd fel a két szám arányát %-ban!

$2 : 5 =$ $11 : 25 =$ $70 : 4 =$ $15 : 20 =$
 $4 : 10 =$ $8 : 20 =$ $85 : 10 =$ $45 : 90 =$
 $3 : 50 =$ $35 : 1000 =$ $3 : 2,5 =$ $125 : 50 =$

3. Az iskolai papírgyűjtésnél az osztályok eredményeit %-ban adják meg, mert így könnyebb az egyes időszakok összehasonlítása. Számítsd ki, hogy az egyes osztályok, évfolyamok, illetve tagozatok az összes mennyiség hány %-át teljesítették!

Osztály	1. a	1. b	2. a	2. b	3. a	3. b	4. a	4. b
Gyűjtött papír (kg)	150	240	80	15	350	47	90	134
%								
Osztály	5. a	5. b	6. a	6. b	7. a	7. b	8. a	8. b
Gyűjtött papír (kg)	340	140	72	36	54	120	180	152
%								

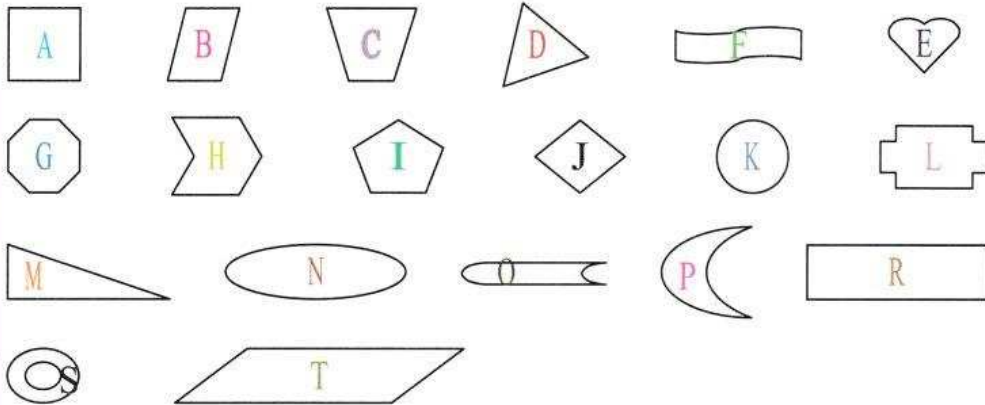
4. Egy autókereskedésben autót és mikrobuszt is árulnak. A két jármű eladási aránya az egyik hónapban $3 : 5 =$ autó : mikrobusz. Hány mikrobuszt adtak el, ha 27 autóra akadt vevő? Hány %-kal több mikrobuszt adtak el, mint autót? A telep forgalmának hány %-a volt az autóforgalom?

20. Síkidomok

1. A lenti ábrán színezd zöldre a síkidomokat! Húzd meg vonalzóval a sokszögek oldalait pirossal, az átlóit kékkel!

2. Az ábrán látható síkidomok betűjelével válaszolj!

- nincs átlója
- négyszög
- nem konvex
- van párhuzamos oldalpárja
- van merőleges oldalpárja
- szemközti oldalai egyenlő hosszúak
- van olyan átlója, amely a sokszögön kívül halad
- vannak egyenlő hosszú oldalai
- vannak egyenlő hosszú oldalai
- van olyan egyenes, amely mentén elvágva kettőnél több darabra esik szét
- tengelyesen tükrös
- kettőnél több tükörtengelye van
- sokszög
- kettőnél több átlója van
- minden oldala egyenlő hosszú

3. Töltsd ki az alábbi táblázatot a sokszögek oldalaira, egy csúcsból kiinduló és összes átlójára vonatkozóan!

Oldalak száma						
Egy csúcsból kiinduló átlók						
Összes átló						

4. Hány egyenest határoz meg a sík 1, 2, 3... n pontja, ha
 a) a pontok közül semelyik 3 nem esik egy egyenesre,
 b) a pontok közül 2-nél több is eshet egy egyenesre?

21. Háromszög szerkesztése, kerülete, területe

1.

Szerkessz háromszöget, ha oldalainak hossza:

a) $a = 6 \text{ cm}$	$b = 55 \text{ mm}$	$c = 0,4 \text{ dm}$
b) $a = 90 \text{ mm}$	$b = 0,5 \text{ dm}$	$c = 4 \text{ cm}$
c) $a = 0,7 \text{ dm}$	$b = 3,5 \text{ cm}$	$c = 30 \text{ mm}$
d) $a = 0,9 \text{ dm}$	$b = 10 \text{ cm}$	$c = 60 \text{ mm}$
e) $a = 5 \text{ cm}$	$b = 35 \text{ mm}$	$c = 0,15 \text{ dm}$
f) $a = 80 \text{ mm}$	$b = 0,3 \text{ dm}$	$c = 4,5 \text{ cm}$

Számítsd ki a háromszögek kerületét is! Meg lehetett szerkeszteni mindegyik háromszöget?

2.

Szerkessz háromszöget, ha adott a oldal, b oldal és γ szög, ahol γ az a és b oldal által közrezárt szög!

Szerkesztés után mérd meg a háromszög harmadik oldalát, és számítsd ki a kerületét!

a) $a = 50 \text{ mm}$	$b = 4,5 \text{ cm}$	$\gamma = 60^\circ$
b) $a = 0,8 \text{ dm}$	$b = 40 \text{ mm}$	$\gamma = 30^\circ$
c) $a = 7,5 \text{ cm}$	$b = 0,3 \text{ dm}$	$\gamma = 120^\circ$
d) $a = 5 \text{ cm}$	$b = 70 \text{ mm}$	$\gamma = 90^\circ$
e) $a = 60 \text{ mm}$	$b = 6 \text{ cm}$	$\gamma = 75^\circ$
f) $a = 45 \text{ mm}$	$b = 0,45 \text{ dm}$	$\gamma = 45^\circ$

3.

Szerkessz háromszöget, ha adott a oldal és a rajta lévő két belső szög β és γ ! Mekkora a háromszög harmadik belső szöge?

Mekkorák a háromszögek külső szögei?

Szerkesztés után mérd meg a háromszög ismeretlen oldalait, és számítsd ki a kerületét!

a) $a = 6 \text{ cm}$	$\beta = 60^\circ$	$\gamma = 45^\circ$
b) $a = 0,45 \text{ dm}$	$\beta = 75^\circ$	$\gamma = 30^\circ$
c) $a = 0,08 \text{ m}$	$\beta = 60^\circ$	$\gamma = 90^\circ$
d) $a = 55 \text{ mm}$	$\beta = 120^\circ$	$\gamma = 22,5^\circ$
e) $a = 0,7 \text{ dm}$	$\beta = 120^\circ$	$\gamma = 90^\circ$

4.

Szerkessz háromszöget, ha adott a oldal és a rajta fekvő szögek közül az egyik külső, illetve egy belső szög, β' és γ !

Mekkorák a háromszög külső és belső szögei?

Szerkesztés után mérd meg a háromszög ismeretlen oldalait, és számítsd ki a kerületét!

a) $a = 4 \text{ cm}$	$\beta' = 120^\circ$	$\gamma = 60^\circ$
b) $a = 54 \text{ mm}$	$\beta' = 75^\circ$	$\gamma = 30^\circ$
c) $a = 0,75 \text{ dm}$	$\beta' = 22,5^\circ$	$\gamma = 120^\circ$
d) $a = 0,065 \text{ m}$	$\beta' = 30^\circ$	$\gamma = 45^\circ$
e) $a = 8,2 \text{ cm}$	$\beta' = 90^\circ$	$\gamma = 30^\circ$
f) $a = 9,3 \text{ cm}$	$\beta' = 60^\circ$	$\gamma = 30^\circ$

22. Négyszögek

1.

- a) Szerkessz négyzetet, ha oldala 4,5 mm! Mekkora ennek a négyzetnek a kerülete és a területe? Add meg három különböző mértékegységben!
- b) Szerkessz téglalapot, ha egyik oldala 35 mm, a másik pedig 0,7 cm! Mekkora ennek a téglalapnak a kerülete és a területe? Add meg három különböző mérték egységben!

2.

- a) Szerkessz négyzetet, ha átlója 6 cm! Szerkesztés után mérd meg a négyzet oldalát, és számítsd ki, mekkora ennek a négyzetnek a kerülete és a területe! Add meg három különböző mértékegységben!
- b) Szerkessz téglalapot, ha egyik oldala 75 mm, átlója 0,9 dm! Szerkesztés után mérd meg a téglalap másik oldalát, és számítsd ki, mekkora ennek a téglalapnak a kerülete és a területe! Add meg három különböző mértékegységben!

3.

- a) Szerkessz téglalapot, ha átlói 0,8 dm hosszúak és 120° -os szöget zárnak be! Szerkesztés után mérd meg a téglalap másik oldalát, és számítsd ki, mekkora ennek a téglalapnak a kerülete és a területe! Add meg három különböző mértékegységben!
- b) Szerkessz téglalapot, ha átlója 6 cm hosszú és az egyik oldallal 30° -os szöget zár be! Szerkesztés után mérd meg a téglalap másik oldalát, és számítsd ki, mekkora ennek a téglalapnak a kerülete és a területe! Add meg három különböző mértékegységben!

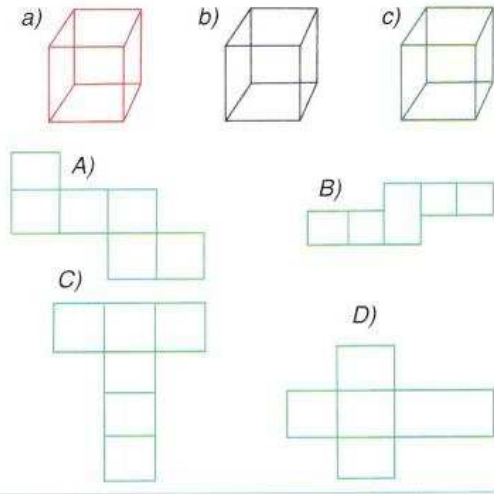
4.

- a) Szerkessz egy 6 cm oldalhosszúságú négyzetet, és szerkeszd meg minden oldalának a felezőpontját! Ezeket a felezőpontokat kösd össze, így egy újabb négyszöget kapsz. Folytasd az eljárást, ameddig tudod!
- b) Minden keletkező négyszögnek mérd meg az oldalait, és határozd meg a kerületét, és ha tudod, a területét is! Figyeld meg mindkét sorozatot!

23. Felszín és térfogat

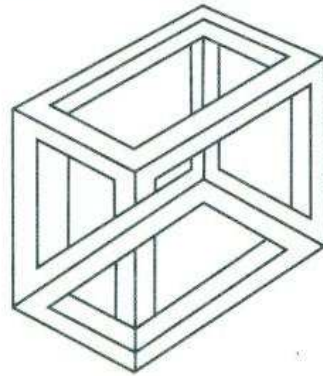
1.

- a) Egy kocka éleinek hossza 3 dm. Mekkora a felszíne és a térfogata? Add meg mindkettőt legalább három különböző mértékegységben! Szerkeszd meg a kocka testhálóját!
- b) Egy téglatest egy csúcsba futó éleinek hossza 15 mm, 2 dm és 3,5 cm. Mekkora a téglatest felszíne, és mekkora a térfogata? Add meg mindkettőt legalább három különböző mértékegységben! Szerkeszd meg a téglatest testhálóját!

2.

- Egy kocka élvázát összesen 18 cm hosszú drótból készítettük. Mekkora ennek a kockának a felszíne és a térfogata? Add meg mindkettőt legalább három különböző mértékegységben! Szerkeszd meg a kocka testhálóját!

3.

- 67 m² falfelület befestésére elegendő festéket kaptam. Milyen magasan festhetem be a téglalap alapú szobát, ha a szoba szélessége 4,2 m, hosszúsága 5 m és a plafont mindenféleképpen be kell festeni! Mekkora felület marad festetlenül, ha a szoba 3,8 m magas?

4.

- a) Az úszómedencénk 480 m² alapterületű téglalap. Hány liter víz fér bele, ha 2,5 m magasságig töltjük fel?
- b) Hány m² felületre vegyünk csempét a medencéhez, ha 3 m magasan akarjuk beborítani csempével? (Keress minél több megoldást!)

24. Tengelyesen tükrös alakzatok

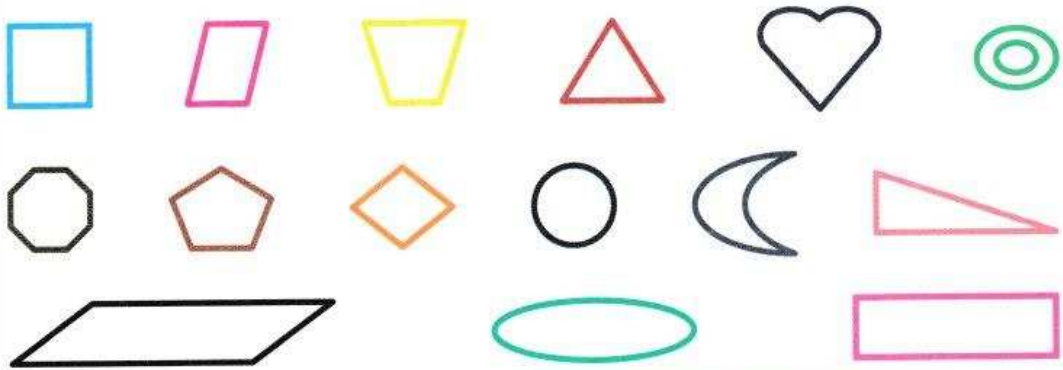
1.

Felsoroltuk a magyar ábécé nyomtatott nagybetűit. Válaszd ki a tengelyesen tükröseket! Rajzold be a tükörtengelyeket, és csoportosítsd a betűket tükrösségük szerint!

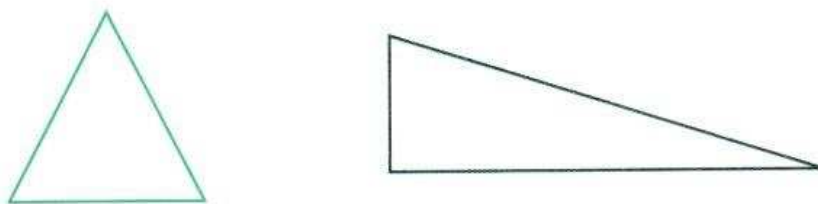
2.

Nevezd meg az ábrán látható alakzatokat, majd válaszd ki a tengelyesen tükröseket! Rajzold be a tükörtengelyeket, és csoportosítsd őket tükrösségük szerint!

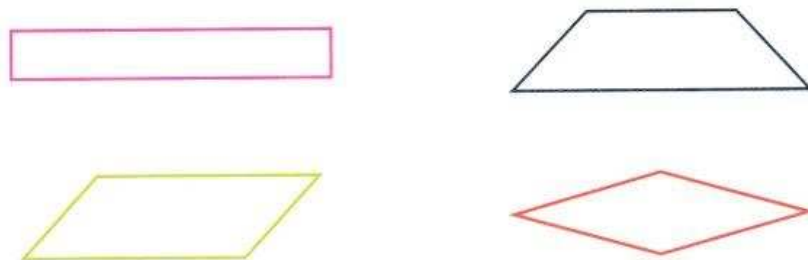
3.

A rajzon látható háromszögeket tükröld az egyik oldalegyenesükre! Milyen sokszöget határoz meg együtt az eredeti és a tükrözött alakzat?

4.

A rajzon látható négyszögeknek rajzold be az egyik átlóját, és tükröld őket arra az átlójukra!

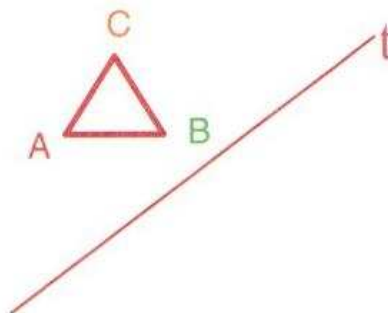

VI. ALAKZATOK, TRANSZFORMÁCIÓK

25. Tengelyes tükrözés

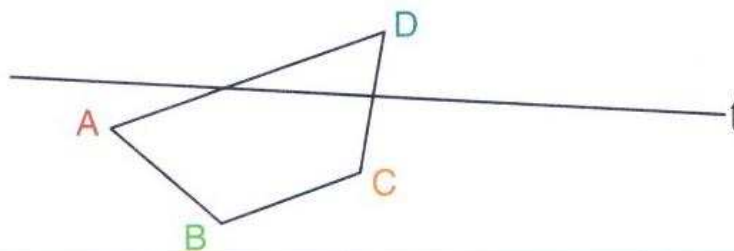
1.

A rajzon látható ABC háromszöget tükrözd a berajzolt tengelyre! Használd a tanult jelöléseket!

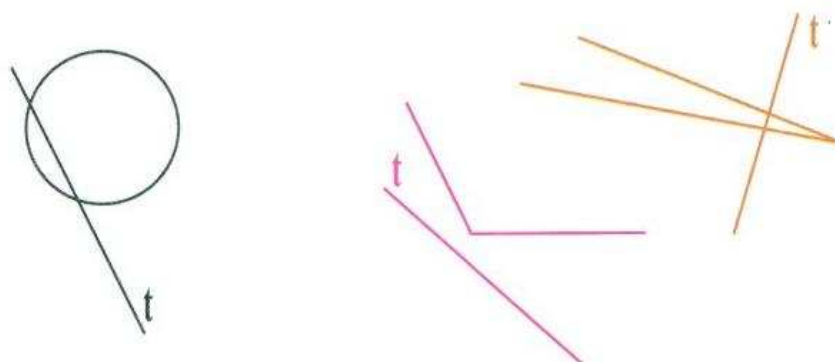
2.

A rajzon látható ABCD négyszöget tükrözd a berajzolt tengelyre! Használd a tanult jelöléseket!

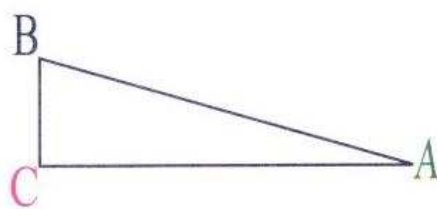
3.

A rajzon látható alakzatokat (szögek, kör) tükrözd az adott tengelyre! Használd a tanult jelöléseket!

4.

Az A pont képe A'. Szerkeszd meg a tükörtengelyt, és tükrözd az alakzatot a kapott tengelyre!

+ A'

26. Szakaszfelező merőleges

1.
  - a) Szerkessz egy 75 mm hosszúságú AB szakaszt, és szerkeszd meg az AB szakasz felezőmerőlegesét!
  - b) Szerkessz egy $\alpha = 45^\circ$ -os és egy $\beta = 120^\circ$ -os szöget, majd szerkeszd meg a szögfelezőket!
2.
  - a) Szerkessz egy 9,5 cm hosszúságú XY szakaszt, és szerkeszd meg az XY szakasz negyedelő pontjait!
  - b) Szerkessz egy $\alpha = 30^\circ$ -os és egy $\beta = 105^\circ$ -os szöget, majd szerkeszd meg a szögek negyedrészeit!
3.
  - a) Szerkessz egy ABC háromszöget, amelynek oldalai 5 cm, 0,6 cm és 55 mm hosszúságúak. Szerkeszd meg a háromszög oldalainak mint szakaszoknak a felezőmerőlegesét! Mit veszel észre?
  - b) Szerkessz egy ABC háromszöget, amelynek oldalai 5 cm, 0,4 cm és 30 mm hosszúságúak. Szerkeszd meg a háromszög oldalainak mint szakaszoknak a felezőmerőlegesét! Mit veszel észre?
  - c) Szerkessz egy ABC háromszöget, amelynek oldalai 7 cm, 0,4 cm és 50 mm hosszúságúak. Szerkeszd meg a háromszög oldalainak mint szakaszoknak a felezőmerőlegesét! Mit veszel észre?
4.
  - a) Szerkessz egy 0,06 m oldalhosszúságú szabályos háromszöget, majd szerkeszd meg ennek a háromszögnek az oldalfelező pontjait, és kösd össze őket! Az így keletkező háromszöggel ugyanígy járj el. Folytasd a sort, amíg tudod!
  - b) Színezd ki úgy az ábrát, hogy ne legyen tengelyesen tükrös a színezés után! Az ötödik szerkesztés után a keletkező háromszög területe hány százaléka az eredeti háromszög területének?

27. Nyitott mondatok, egyenletek, egyenlőtlenségek megoldása

1.

Ha nyitott mondat, oldd meg, ha nem, indokold, hogy miért nem az! A az alaphalmaz elemeit tartalmazza! Húzd alá az egyenletet és az egyenlőtlenséget!

a) A __ Magyarország folyója.	$A = \{A \text{ Föld folyói}\}$
b) A __ osztható 3-mal.	$A = \{51\text{-nél kisebb természetes számok}\}$
c) A __-nak 4 lába van.	$A = \{\text{asztal, ló, veréb, hörcsög, ebihal}\}$
d) A __ prímszám.	$A = \{50\text{-nél nem nagyobb számok halmaza}\}$
e) $42 + \odot = 27$	$A = \{-10 \text{ és } +10 \text{ közötti egész számok}\}$
f) $210 : \square = 7$	$A = \{10\text{-zel osztható természetes számok}\}$
g) $2300 - 3400 = 1500$	$A = \{1000, 2000, 3000, 4000, 5000\}$
h) $457 + \odot > 1000$	$A = \{500\text{-nál kisebb egész számok}\}$
i) $2 : (8 + 2) < 5$	$A = \{-10\text{-nél kisebb számok}\}$

2.

Oldd meg az alábbi nyitott mondatokat, ha az alaphalmaz az egész számok halmaza! Alkalmazd mindazt, amit a műveletek közti összefüggésekről tudsz!

$x + 23 = 50$	$x \cdot 22 = 660$	$5117 : x \geq 17$
$2 \cdot x = 34$	$x - 879 = 1245$	$x \cdot 84 > 1932$
$148 + x = 519$	$1240 : x = 31$	$2008 - x < 1994$
$x : 4 = 345$	$350 + x \leq 123$	$x - 65 > 2112$
$254 - x = 111$	$x - 279 > 800$	$1919 - x \leq 666$
$497 + x = 1368$	$x : 25 < 111$	$256 \cdot x > 2048$

3.

Oldd meg az alábbi nyitott mondatokat lebontogatással, ha az alaphalmaz az egész számok halmaza! Alkalmazd a műveletek közti összefüggésekről tanultakat! Ellenőrizd a megoldásokat!

$5x - 8 = 42$	$(x + 30) : 77 = 1309$	$(x - 36) \cdot 15 \geq 1260$
$x : 12 + 39 = 195$	$7x + 9 < 86$	$(x + 56) : 81 \leq 21$
$x : 65 - 310 = 925$	$6x - 18 > 42$	$(x - 75) : 39 \geq 37$
$(x + 5) \cdot 17 = 442$	$x : 35 - 310 < 835$	$2170 : (x + 12) < 52$
$(x - 72) \cdot 25 = 1250$	$(x + 19) \cdot 24 \leq 504$	$87 \cdot (x + 13) > 2001$

4.

Írd fel a nyitott mondatot a matematika nyelvén, majd oldd meg a feladatot! Ellenőrizd a megoldásodat!

- Melyik az a szám, amelynek háromszorosából kilencet kivonva, majd a különbséget 18-cal osztva 72-t kapunk?
- Gondoltam egy számot, hozzáadtam 12-t, az eredményt elosztottam 4-gyel, majd kivontam belőle ötöt, így a D-vel jelölt római számot kaptam. Melyik számra gondolhattam? Írd le a megfejtést római számmal is!

28. Szöveges feladatok megoldása egyenlettel

1.

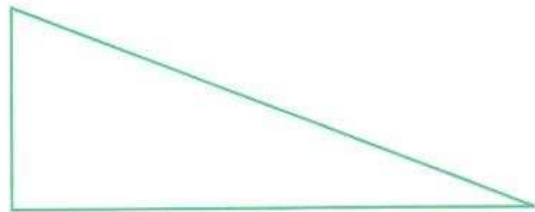
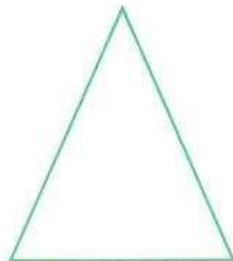
Egy könyvszekrénynek 3 polca van. A legfelső polcon kétszer annyi könyv van, a legalsón 37 darabbal van több, mint a középsőn. Összesen 217 db könyv található a szekrényben. Hány könyv van az egyes polcokon külön-külön?

2.

Nagymama palacsintát sütött: háromszor annyi lekvárosat és 10-zel kevesebb túrósat készített, mint kakaósat. Összesen 45 darab palacsinta készült. Hány darab volt az egyes fajtákból?

3.

- Egy háromszög egyik szöge kétszer akkora, a másik 30° -kal nagyobb, mint a harmadik. Mekkora a háromszög külső és belső szögei?
- Egy háromszög egyik külső szöge feleakkora, a másik 10° -kal nagyobb, mint a harmadik. Mekkora a háromszög külső és belső szögei?
- Egy egyenlőszárú háromszög egyik szöge 40° -os. Mekkora a háromszög külső és belső szögei?
- Egy derékszögű háromszög egyik szöge 10° -kal nagyobb, mint a másik. Mekkora a háromszög külső és belső szögei?

4.

- Egy téglalest egyik éle háromszor olyan hosszú, a másik 7 cm-rel kisebb, mint a harmadik. Ha az éleit drótból szeretnénk meghajtogatni, akkor összesen 212 cm dróra lenne szükségünk. Mekkora a téglalest felszíne, és mekkora a térfogata?
- Egy kocka felszíne 864 cm^2 . Mekkora a kocka elemeinek hossza, és mekkora a térfogata? A térfogata kisebb vagy nagyobb egy liternél?

29. Átlagszámítás

1.

Az iskolai papírgyűjtésben részt vevő osztályok eredményeit adtuk meg. Számítsd ki, hogy átlagosan hány kg papírt gyűjtött egy-egy osztály, egy-egy évfolyam, illetve az alsó és felső tagozat külön-külön!

Osztály	1. a	1. b	2. a	2. b	3. a	3. b	4. a	4. b
Gyűjtött papír (kg)	150	240	80	15	350	47	90	134

Osztály	5. a	5. b	6. a	6. b	7. a	7. b	8. a	8. b
Gyűjtött papír (kg)	340	140	72	36	54	120	180	152

2.

A 4-es, 5-ös, 6-os számjegyek felhasználásával képezd az összes háromjegyű számot. Ugyanazt a számjegyet többször is használhatod egy számon belül. Foglald táblázatba, hogy a keletkező számok hány %-a lesz 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 5-tel, 6-tal osztható! Számítsd ki a keletkező számok átlagát is!

	2-vel	3-mal	4-gyel	5-tel	6-tal
db					
%					

3.

Az 1-es, 2-es, 3-as, 4-es számjegyek felhasználásával képezd az összes négyjegyű számot. Ugyanazt a számjegyet többször is használhatod egy számon belül. Foglald táblázatba, hogy a keletkező számok hány %-a lesz 2-vel, 3-mal, 4-gyel, 6-tal, 12-vel osztható! Számítsd ki a keletkező számok átlagát is!

	2-vel	3-mal	4-gyel	6-tal	12-vel
db					
%					

4.

A régi BKV-jegy kilenc mezőből állt az alábbi módon:

A jegylyukasztó 1 vagy 2 vagy 3 számnál lyukasztotta ki a jegyet.

Hány napig lehetett mindig más-más kombinációt beállítani a járműveken?

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Hogyan változhat a variációk száma az egyes esetekben, ha az is feltétel, hogy szomszédos mezőt nem szabad lyukasztani?

30. Hány eset, hány sorrend lehetséges?

1.

Az óvodások gyümölcsdominóval játszanak. Hány darabos a dominókészletük, ha az alábbi gyümölcsök szerepelnek benne? (Egy dominón ugyanaz az ábra szerepelhet kétszer.)

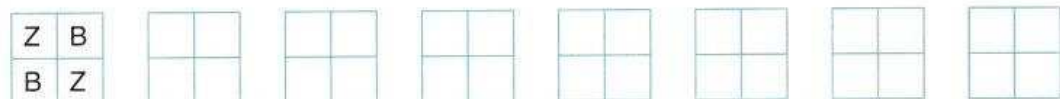
2.

Laura piros, kék, zöld és sárga szívószálakat vett, hogy a reggelihez, a tízóraihoz, az ebédhez és az uzsonnához kapott gyümölcsleveket megigya.

- Hány napig tudja mindig más sorrendben változtatni a szívószálait?
- Hányszor használ ez alatt az idő alatt az ebédhez zöldet?
- Hányszor van ugyanolyan színű szívószál a tízóraihoz?
- Hányszor fordul elő, hogy a reggelihez kék és az uzsonnához sárga színű szívószál kerül?

3.

Az alábbi ábrán látható 2-szer 2-es négyzet egy térkép része! A térkép színezéséhez háromféle szín (barna, zöld és kék) áll rendelkezésünkre. A könnyebb eligazodáshoz úgy kell színeznünk a térképet, hogy két szomszédos mező nem lehet azonos színű! Hányféle különböző színezés lehetséges, és melyek ezek?

4.

A gyerekek furcsa ugróiskolát játszanak: ebben a játékban a következő mezőre vagy az előtte lévőről (egyet ugorva), vagy a kettővel előtte lévőről lehet eljutni.

Hány különböző ugrással lehet eljutni az 1., a 2., a 3., a 4., az 5., a 10. stb. mezőre? Válaszodat indokold!